

Protokoll fört vid enskild föredragning

Näringsavdelningen
Jordbruksbyrån II, N21

Beslutande

Vicelanråd

Roger Nordlund

Föredragande

Byråchef

Sölve Högman

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 7

Förnyat avtal med Ålands hushållningssällskap r.f. gällande rådgivningen för primärnäringarna samt utvecklingsinsatser för lantbruket samordnat via Ålands hushållningssällskap för åren 2015-2020.

ÅLR 2015/10417

67 N21

Beslöts ingå avtal med Ålands hushållningssällskap r.f. i enlighet med avtal i **bilaga 1, N2115E04**. Avtalet ersätter avtalet för perioden 2014-2016 (ÅLR 2014/598). Finansiering har utgått för verksamhetsår 2015 i enlighet med avtalet för perioden 2014-2016. Landskapsregeringen fattar årliga finansieringsbeslut i enlighet med avtalet.

Påföres 61500.

RAMAVTAL MELLAN ÅLANDS LANDSKAPSREGERING OCH ÅLANDS HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAP R.F. GÄLLANDE RÅDGIVNINGEN FÖR PRIMÄRNÄRINGARNA SAMT UTVECKLINGSINSATSER FÖR LANTBRUKET SAMORDNAT VIA ÅLANDS HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAP FÖR ÅREN 2015-2020

Bakgrund

Landskapsregeringen har sedan 2008 haft ett flerårigt ramavtal med Ålands hushållningssällskap r.f. gällande rådgivningen för primärnäringsarna samordnat via Ålands hushållningssällskap. Ålands hushållningssällskap har samordnat och fördelat finansieringen till de deltagande intresseorganisationerna.

År 2012 överläts verksamheten vid Ålands försöksstation till Ålands hushållningssällskap samtidigt som Ålands hushållningssällskap och Ålands landskapsregering ingick ett femårigt verksamhetsavtal. Nämnda verksamhetsavtal samordnades med rådgivningsavtalen år 2014. Ålands hushållningssällskap och Ålands landskapsregering har efter att ha identifierat en klart vikande efterfrågan gällande traditionella försöksresultat beslutat att omstrukturera verksamheten så att fokus flyttas från traditionella växtodlingsförsök till ökat fokus på rådgivningsverksamhet och allmänna utvecklingsfrågor.

I detta ramavtal regleras de allmänna förutsättningarna för finansieringen av produktionsrådgivningen och utvecklingsverksamheten som genomförs vid Ålands hushållningssällskap samt Ålands fåravelsförening r.f., andelslaget Ålands maskinring, föreningen Ålandsfåret r.f., Ålands fiskare r.f. och Ålands fiskodlarförening r.f. genom samordningsorganisationen Ålands hushållningssällskap. I bilaga 1 till detta avtal beskrivs de specifika uppgifter som skall genomföras inom ramen för detta avtal.

Målsättning

Primärnäringsarna tillsammans med nära sammankopplade livsmedelsindustrin har som helhet stor betydelse för den åländska ekonomin, det åländska samhället, miljö samt landskapet. Kompetensutveckling inom dessa områden är väsentligt för att få en fortsatt utveckling inom de berörda näringarna och ett viktigt sätt att utveckla kompetensen är att tillhanda hålla en kvalitativ rådgivning samt utvecklingsinsatser för lantbruket och fiskerinäringen. Målsättningen är att samordna de organisationer som bedriver rådgivning till primärnäringsföretagande så långt det är möjligt för att uppnå en effektivare och högkvalitativ rådgivning. De specifika målsättningarna för respektive rådgivningsområde framgår av bilaga 1 till avtalet.

Föremål för avtal

Ramavtal ingås mellan Ålands landskapsregering och Ålands hushållningssällskap r.f. Ålands hushållningssällskap samordnar rådgivningen och ingår avtal med respektive intresseorganisation gällande de uppgifter som beskrivs i bilaga 1 i detta avtal med Ålands seminiförening r.f., Ålands fåravelsförening r.f., Andelslaget Ålands maskinring, Föreningen Ålandsfåret r.f., Ålands fiskare r.f. och Ålands fiskodlarförening r.f. Nämnda föreningar får också i uppdrag att senast den 31.5.2016 avlämna en rapport om möjligheten att utveckla samarbetet mellan föreningarna i syfte att stärka insatserna till primärnäringsarna och utveckla mervärden genom sektorsöverskridande samarbeten

Finansiering

Landskapsregeringen erlägger Ålands hushållningssällskap totalt 745.000 euro per år för utförande av de uppgifter som beskrivs i bilaga 1 till avtalet.

Fördelningen av finansieringen år 2016-2020:

Ålands hushållningssällskap r.f.	685.000 euro
Ålands fåravelsförening r.f.	4.000 euro
Andelslaget Ålands maskinring	3.000 euro
Föreningen Ålandsfåret r.f.	3.000 euro
Ålands fiskare r.f.	25.000 euro
Ålands fiskodlarförening r.f.	25.000 euro

Av finansieringen till Ålands hushållningssällskap r.f. utgör 510.000 euro finansiering för driften av verksamheten. Övriga 175.000 euro utgör finansiering för hyra av utrymmen och inventarier samt arrende för markområden som utnyttjas i verksamheten. Eventuella justeringar i hyreskontrakt och arrendeavtal så att kostnaderna minskas innebär att finansieringen till den del justeras så att den faktiska kostnaden beaktas.

Avtalets längd

Resultatavtalet är i kraft från 1.10.2015 till 31.12.2020. Landskapsregeringen fattar årligen beslut om finansieringen i enlighet med förverkligande av Ålands lagtings årliga budgetbeslut.

Betalning

Landskapsregeringen beviljar ett understöd om 745.000 euro årligen under perioden 1.1.2016-31.12.2020. Landskapsregeringen erlägger beloppet till Ålands hushållningssällskap årligen senast den 31 januari verksamhetsåret. Understödet utbetalas till Ålands hushållningssällskap r.f. som fördelar medlen till de olika rådgivningsverksamhetsområdena. Vid eventuell sänkning av hyressummor eller arrendeavgifter under avtalsperioden justeras ersättningen så att ersättningen motsvarar faktiska kostnaden.

Rapportering

Ålands hushållningssällskap delger Ålands landskapsregering en indikativ verksamhetsplan med budget för verksamheterna samt de utvecklingsinsatser som planeras senast sista november för följande verksamhetsår. Ålands hushållningssällskap r.f. rapporterar om verksamheten i en verksamhetsberättelse samt med enskilda ekonomiska redogörelser för samtliga organisationer som omfattas av avtalet. Verksamhetsberättelsen och en slutredovisning över hur landskapsmedlen använts ska tillställas näringsavdelningen inom mars månad påföljande år. För de eventuella landskapsmedel som inte förbrukats under verksamhetsåret skall finnas en förklaring för hur organisationerna planerar att använda de reserverade medlen.

Utvärdering

Ramavtalet utvärderas årligen i samband med finansieringsbeslutet. En mer omfattande utvärdering görs i samband med förnyande av avtal.

Mariehamn den 14 oktober 2015

För Ålands landskapsregering:

För Ålands hushållningssällskap:

Roger Nordlund
Viceletråd

Bo-Erik Sandell
Ordförande

Sölve Högman
Byråchef

Tina Bäckman-Hägglund
Verkställande direktör

Bilaga 1. Till Ramavtal mellan Ålands landsskapsregering och Ålands hushållningssällskap r.f. gällande rådgivning till primärnäringsarna samordnat via Ålands hushållningssällskap r.f.

Uppgifter och målsättningar gällande produktionsrådgivningen samt utvecklingsinsatser som utförs vid Ålands hushållningssällskap med hänvisning till ramavtal för samordning av rådgivningstjänster samt utvecklingsinsatser inom primärnäringsområdet under perioden 1.10.2015 - 31.12.2020

Lantbruket tillsammans med den nära sammankopplade livsmedelsindustrin har som helhet stor betydelse för den åländska ekonomin, det åländska samhället, miljön och landskapet. Landskapsregeringen har som övergripande målsättning att skapa en hållbar ekonomisk och smart utveckling på landsbygden samt att utveckla och diversifiera det till landsbygden kopplade näringslivet.

Modernt lantbruk utmanas av en kraftig utveckling i form av ökad komplexitet. Kompetenskraven för verksamma i branschen för att vara konkurrenskraftiga och för att bedriva produktion på ett hållbart sätt ökar ständigt. Omvärldsbevakning, rådgivning samt till produktionen kopplade utvecklingsinsatser är viktiga verktyg för att möta dessa utmaningar.

Enligt detta resultatavtal skall Ålands hushållningssällskap tillhandahålla de åländska jordbrukarna och landsbygdsföretagarna rådgivningsservice samt initiera och finansiera utvecklingsinsatser enligt nedanstående riktlinjer. Avtalet utgör samtidigt en utgångspunkt för organisationens verksamhetsplan.

Övergripande målsättningar

Ålands hushållningssällskap skall bedriva verksamhet inom rådgivning samt initiera och finansiera utvecklingsinsatser som är riktad till lantbrukare och landsbygdsföretagare. Verksamheten skall ha inriktning på att utveckla de tyngdpunktsområden som är centrala för landsskapsregeringens näringspolitik. Inriktningen och fokus på verksamheten skall baseras och varieras på de för tillfället aktuella behoven inom näringen så att stöd för förändring och utveckling garanteras. De allmänna tyngdpunkterna är:

- ökad konkurrenskraft inom lantbruksnäringen i jämförelse med omkringliggande regioner
- lönsamhet inom näringen
- förbättra kvaliteten på landsbygdsföretagens produktion och produkter
- diversifierade utkomstmöjligheter på landsbygden
- bibehållna öppna landskap
- hållbar lantbruksproduktion
- utveckla företaget på landsbygden och i skärgården

Rådgivningen och utvecklingsinsatsernas betydelse betonas främst för att stärka konkurrenskraften inom lantbruksnäringen samt för att verka för utvecklandet av en hållbar produktion. Ålands landsskapsregering eftersträvar att rådgivningen skall vara inriktad på alla de delarna som påverkar företagens ekonomi. Det blir allt viktigare att varje gård analyserar sin situation utgående från de resurser och förutsättningar som finns på gården i syfte att utveckla verksamheten varför landsskapsregeringen eftersträvar att rådgivningen skall vara företagsinriktad med stor andel rådgivning mot enskild kund på gårdarna.

Detaljerade målsättningar för rådgivningen

Ålands hushållningssällskaps övergripande målsättningar som prioriteras i rådgivningsverksamheten till företagare på landsbygden är att:

- utveckla lantbrukarnas konkurrenskraft genom kompetenshöjande ekonomi- och produktionsrådgivning inom jordbruks- och trädgårdsproduktion både för konventionell och ekologisk produktion,
- Ålands Landsbygdscentrum stärks som ett kompetenscentrum för jordbrukare och företagare på landsbygden,
- höja fokus på kvalitetsaspekter generellt inom primärproduktionsrådgivningen – systematiskt kvalitetsarbete är ett viktigt verktyg för företagsledningen,
- inom respektive produktionsområde skall rådgivningen tillhandahålla relevant kompetens i integrerad (IP) och ekologisk produktion,
- ha beredskap för att erbjuda jordbruksrådgivning i enlighet med rådgivningen beskriven i artiklarna 12-14 i rådets förordning (EU) nr 1306/2013 samt riktad miljörådgivning i enlighet med förslag i landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014-2020,
- tillhandahålla prognosmodeller för frukt-, potatis- och lökodling
- arbeta för individuell rådgivning,
- utveckla personalens kompetens genom fortbildning och
- arbeta för att självförsörjningsgraden på sikt når 50 %.

Detaljerade målsättningar för utvecklingsinsatserna

Ålands hushållningssällskap skall initiera, utföra och finansiera utvecklingsinsatser i enlighet med det åländska lantbrukets behov. Utvecklingsinsatserna skall ha sin utgångspunkt i de regionala förutsättningarna och en hållbar produktion. Utvecklingsinsatserna kan bestå i traditionell försöksverksamhet inom de områden efterfrågan på försök är väsentlig och inom sådana områden där försöksverksamhet har en avgörande betydelse för utvecklande av konkurrenskraften. Ålands hushållningssällskap skall ha möjlighet att finansiera och upprätthålla demonstrationsodlingar i samarbete med producenter och förädlings- och uppköpsföretag. Ålands hushållningssällskap skall ha möjlighet att delfinansiera omvärldsbevakningsinsatser i form av resor och studiebesök i syfte att inhämta information om tillämpligheten av användande av ny teknik och innovationer som kan stärka det åländska lantbruket

Utvecklingsinsatserna skall producera information och utveckla metoder som bidrar till att stärka det åländska lantbrukets konkurrenskraft och innovationsförmåga samt minska dess miljöpåverkan.

Uppgifter och målsättningar gällande den fårproduktionsrådgivning som hittills har utförts i Ålands fåravelsförenings regi med hänvisning till ramavtal för samordning av rådgivningstjänster inom primärnärlingsområdet under perioden 1.10.2015 - 31.12.2020

Föreningen arbetar för att förbättra lönsamheten inom fårproduktionen och att upprätthålla och utöka den åländska fårhållningen genom rådgivning, projekt och olika insatser på följande delområden:

- Förbättrade produktionsresultat genom att öka intäkterna och minska produktionskostnaderna
- Ökad förädling och direkrförsäljning
- Diversifiering med hantverk och turism

Föreningens medlemstidning är också som en viktig kanal för kunskapsspridning och den innehåller artiklar relevanta för alla ovanstående delområden.

Uppgifter och målsättningar gällande den maskinkostnadsrådgivning som hittills har utförts i Andelslaget Ålands maskinrings regi med hänvisning till ramavtal för samordning av rådgivningstjänster inom primärnärlingsområdet under perioden 1.10.2015 - 31.12.2020

Maskinkostnaderna är en betydande del av kostnaderna inom jordbruket och de fasta kostnaderna är den största delen av maskinkostnaderna. Ett effektivt sätt att sänka de fasta kostnaderna per enhet är att öka maskinkapacitetsutnyttjande. Maskinsamverkan kan göra det möjligt att bedriva ett lönsamt jordbruk även på mindre enheter och därmed skapa förutsättningar för småskaligt jordbruk.

Övergripande målsättning

En ökad lönsamhet särskilt i det småskaliga åländska lantbruket och på detta sätt bidra till upprätthållande av den levande landsbygden och det öppna landskapet.

Detaljerade målsättningar

De åländska lantbrukarnas näring och ekonomi skall främjas genom att:

- förmedla tjänster utförda med medlemmarnas maskiner eller andra hjälpmedel,
- verka för effektivt utnyttjande av medlemmarnas maskiner eller andra hjälpmedel,
- bedriva rådgivning och information till lantbrukare om kostnadsbesparingar kring maskinanvändande.

Uppgifter

- öka medvetande om maskinkostnaderna inom lantbruket,
- bibehålla antalet medlemmar i maskinringen ,
- öka förmedlingsomsättningen för tjänster utförda av föreningens medlemmar,
- öka omsättningen från arbeten utanför lantbruket.

Uppgifter och målsättningar gällande den rådgivning gällande Ålandsfåret som hittills har utförts i föreningen Ålandsfåret r.f.:s regi med hänvisning till ramavtal för samordning av rådgivningstjänster inom primärnäingsområdet under perioden 1.10.2015 - 31.12.2020

Ålandsfåret är en unik och utrotningshotad fårras som endast finns på Åland. Ålandsfåret finns med på FAO:s lista över utrotningshotade husdjursraser och är stödberättigat för specialstödet för bevarande av ursprungsraser inom miljöstödet i landskapets program för utvecklande av landsbygden.

Övergripande målsättningar

- bevarandet av Ålandsfåret,
- bevarande av den genetiska mångfalden och kulturarvet inom den åländska husdjursproduktionen,
- stödja insatserna för bevarandet av det öppna landskapet.

Detaljerade målsättningar

- antalet tackor av rasen skall bibehållas eller ökas,
- de åländska ålandsfårbesättningarna skall hålla hög djurhälso- och djurskyddsnivå,
- genomförandet av bevarandeprogrammet skall fortsätta,
- kunskapen och kompetensen kring fårrasen skall stiga.

Uppgifter

- upprätthålla och utveckla databasen över Ålandsfåren,
- anordna kursverksamhet och föreläsningar om rasen och produktion av rasen för att öka kompetensen och kunskapen kring rasen,
- ge råd kring produktion och avel inom rasen så att en hög genetisk variation och ett brett djurmaterial bevaras inom rasen samt hög djurhälso- och djurskyddsnivå kan hållas.

Uppgifter och målsättningar gällande de rådgivnings-, informations- samt utvecklingsarbete inom vattenbrukssektorn som hittills har utförts i föreningen Ålands fiskodlarförening r.f.:s regi med hänvisning till ramavtal för samordning av rådgivningstjänster inom primärnärlingsområdet.

Övergripande målsättningar

Det övergripande målet för verksamheten är att utveckla närlingen på ett hållbart sätt till nytta för hela det åländska samhället.

Detaljerade målsättningar

- verksamheten skall stöda förverkligandet av Ålands landskapsregerings närings- och miljöpolitik samt EU:s gemensamma fiskeripolitik

Uppgifter

- kontinuerlig information till närlingen om aktuella händelser i branschen regionalt, nationellt och inom EU till de delar det är relevant för branschens framtid och utveckling
- bistår vid behov även myndigheterna genom information till berörda företag om olika beslut och händelser
- sammanställer information om aktuella fiskodlingsfrågor till myndigheter och berörda intressegrupper rörande dagsläget i branschen; bl.a. konjunkturrapporter två gånger per år, pågående projekt, nya forskningsresultat och andra aktuella händelser inom branschen
- tillhandahåller företagen med information, rådgivning och bistånd rörande stöd inom ramen för operativprogrammet för fiskerinärlingen som medfinansieras av EU
- medverkar, i samråd med fiskeribyrån, i uppföljning, utvärdering och vid behov ändringar/revidering/utveckling av fiskeriprogrammets innehåll och/eller finansieringsramar
- sköter samordningen av de åländska fiskodlingsföretagens deltagande i det gemensamma miljökontrollprogrammet
- medverkar i en kontinuerlig uppföljning och uppdatering av miljökontrollprogrammets innehåll för att få så entydiga och relevanta resultat som möjligt för bedömning av verksamhetens miljöpåverkan och förändringar av denna
- bevakar och följer med pågående/planerad forskning och utveckling inom olika delområden rörande fiskodling och miljö för att:
 - o säkerställa, att alla berörda parter (myndigheter, närling, allmänhet, berörda intressenter) har tillgång till uppdaterat, relevant och tillförlitligt faktaunderlag
 - o vid behov initiera och såvitt möjligt medverka i förverkligandet av projekt för att utreda olika delområden och frågeställningar med koppling till fiskodlingens miljöpåverkan och miljöhänsyn för att därmed befrämja en långsiktig hållbar utveckling med möjligast miljövänlig produktionsteknik och -praxis
- samlar enligt överenskommelse med fiskeribyrån in uppgifter om fiskodlingsföretagens årliga verksamhet, innefattande bl.a. produktion och slakt av matfisk, marknadsutveckling och medelpriser liksom sysselsättning och ekonomi samt skador förorsakade av säl eller andra djur
- planerar och förverkligar åtgärder för att befrämja efterfrågan på odlad åländsk fisk samt förbättra den allmänna uppfattningen om och synen på odlad fisk och fiskodlingen som en etablerad närling.

Uppgifter och målsättningar gällande de rådgivnings-, informations- samt utvecklingsarbete inom fiskerisektorn som hittills har utförts i föreningen Ålands fiskare r.f.:s regi med hänvisning till ramavtal för samordning av rådgivningstjänster inom primärnärringsområdet.

Övergripande målsättningar

Det övergripande målet för verksamheten är att utveckla fiskerinäringen på ett hållbart sätt till nytta för hela det åländska samhället.

Detaljerade målsättningar

- verksamheten skall stöda förverkligandet av Ålands landskapsregerings näringspolitik samt EU:s gemensamma fiskeripolitik

Uppgifter

- kontinuerlig information till fiskarkåren om aktuella händelser i branschen regionalt, nationellt och inom EU till de delar det är relevant för branschens framtid och utveckling
- bistår vid behov även myndigheterna genom information till berörda företag om olika beslut och händelser
- tillhandahåller yrkesfiskarna med information, rådgivning och bistånd rörande stöd inom ramen för operativprogrammet för fiskerinäringen som medfinansieras av EU.
- medverkar, i samråd med fiskeribyran, i uppföljning, utvärdering och vid behov ändringar/revidering/utvecklande av fiskeriprogrammets innehåll och/eller finansieringsramar
- tar initiativ till åtgärder som förbättrar infrastrukturen kring fisket och kvaliteten på fisken
- bistår landskapsregeringen vid uppföljning och insamling av uppgifter kring fisket
- medverka i utveckling och genomförande av fiskeriprogrammet för perioden 2014-2020
- delta i utvecklings- och samarbetsprojekt bl a inom ramen för strukturprogrammet för fiskerinäringen.